

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2013. gada 16. maijā *

LESD 45. pants — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — 10. pants — Vecuma pabalsti — Pastāvīga dzīvesvieta divās dažādās dalībvalstīs — Tiesības saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju vienā no šīm valstīm un vecuma pensiju otrā — Viena no šiem pabalstiem atcelšana — Pabalstu, kas esot saņemti nepamatoti, atgūšana

Lieta C-589/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku* (Polija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 2. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 14. decembrī, tiesvedībā

Janina Wencel

pret

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Tizzano [*A. Tizzano*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kassel*] (referents), M. Safjans [*M. Safjan*] un M. Bergere [*M. Berger*]

ģenerāladvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 1. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku* vārdā – *K. M. Kalinowska, U. Kulisiewicz* un *A. Szybkie*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *M. Szpunar*, kā arī *J. Faldyga* un *A. Siwek*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Möller*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *V. Kreuzschitz* un *M. Owsiany-Hornung*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2012. gada 24. maija tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – poļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 20. panta 2. punktu un 21. pantu, kā arī vairākas tiesību normas Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, tās redakcijā ar grozījumiem un atjauninājumiem, kas izdarīti ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 5. nod., 3. sēj., 3. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 592/2008 (OV L 177, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1408/71”).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *J. Wencel* un *Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku* (sociālā nodrošinājuma iestādes Bjalistokas nodaļa, turpmāk tekstā – “ZUS”) par viņas tiesībām saņemt vecuma pensiju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

- 3 Regulas Nr. 1408/71 1. panta h) apakšpunktā “dzīvesvieta” ir definēta kā parastās uzturēšanās vieta.
- 4 Atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 6. panta b) apakšpunktā noteiktajam šī regula piemērošanas subjektu loka un materiālās piemērojamības ziņā aizstāj visus sociālā nodrošinājuma nolīgumus, kas ir saistoši vismaz divām dalībvalstīm.
- 5 Regulas Nr. 1408/71 7. panta ar nosaukumu “Starptautiski noteikumi, ko neskar šī regula” 2. punkta c) apakšpunktā ir noteikts, ka joprojām piemēro “dažus noteikumus sociālā nodrošinājuma konvencijās, ko dalībvalstis noslēgušas pirms [minētās] regulas piemērošanas dienas, ar nosacījumu, ka šie noteikumi ir labvēlīgāki pabalstu saņēmējiem vai ka tie izriet no īpašiem vēsturiskiem apstākļiem un to darbības laiks ir ierobežots, ja šie noteikumi ir uzskaitīti III pielikumā”.
- 6 Sociālā nodrošinājuma konvenciju, kas saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 III pielikumā noteikto joprojām ir piemērojamas, vidū ir arī 1975. gada 9. oktobrī starp Polijas Tautas Republiku un Vācijas Federatīvo Republiku noslēgtais nolīgums par sociālo apdrošināšanu darba traumā gadījumos un invaliditātes, vecuma un apbedīšanas pensijām (*umowa r. między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym*, 1976. gada *Dz. U.* Nr. 16, 101. nodalījums), tā redakcijā ar grozījumiem (turpmāk tekstā – “1975. gada 9. oktobra Nolīgums”), ņemot vērā Vācijas un Polijas 1990. gada 8. decembra Nolīguma par sociālo nodrošinājumu (*umowa polsko-niemiecka o zabezpieczeniu społecznym*, 1991. gada *Dz. U.* Nr. 108, 468. nodalījums) 27. panta 2.–4. punktā izklāstītos nosacījumus un noteikto kārtību.
- 7 Regulas Nr. 1408/71 10. panta ar nosaukumu “Atteikšanās no noteikumiem par dzīvesvietu. Obligātās apdrošināšanas ietekme uz ieguldījumu atlīdzināšanu” 1. punktā ir noteikts:

“Izņemot gadījumus, kad šajā regulā paredzēts citādi, invaliditātes, vecuma pabalstus vai naudas pabalstus apgādnieka zaudējuma gadījumā, pensijas par nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību un apbedīšanas pabalstus, kas iegūti saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, nevar nekādā veidā samazināt, pārveidot, apturēt, atsaukt vai konfiscēt tāda iemesla dēļ, ka to saņēmējs dzīvo citā dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā atrodas institūcija, kura ir atbildīga par to maksāšanu.

[..]”

8 Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 12. pantu:

“1. Šī regula nevar nedz piešķirt, nedz uzturēt spēkā tiesības uz vairākiem viena un tā paša veida pabalstiem par vienu un to pašu obligātās apdrošināšanas laika posmu. [..]

2. Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, tad dalībvalsts tiesību aktus, kas reglamentē pabalstu samazināšanu, apturēšanu vai atsaukšanu gadījumā, kad tie pārklājas ar citiem sociālās nodrošināšanas pabalstiem vai jebkāda cita veida ienākumiem, var izmantot, pat neraugoties uz to, ka tiesības uz šādiem pabalstiem iegūtas saskaņā ar kādas citas dalībvalsts tiesību aktiem vai ka šādi ienākumi radušies kādā citā dalībvalstī.”

9 Atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktam “uz personām, kam piemēro šo regulu, attiecas tikai vienas dalībvalsts tiesību akti. Minētos tiesību aktus nosaka saskaņā ar [II] sadaļu”.

10 Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunktā ir noteikts:

“Ievērojot 14. līdz 17. pantu:

[..]

f) tāda persona, uz kuru vairs neattiecas kādas dalībvalsts tiesību akti, ja uz viņu nekļūst piemērojami citas dalībvalsts tiesību akti [..], ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā dzīvo, saskaņā vienīgi ar šo tiesību aktu noteikumiem.”

11 Regulas Nr. 1408/71 46.a pantā ir noteikts:

“1. Šajā nodaļā viena veida pabalstu pārklāšanās ir: visa tādu pabalstu pārklāšanās attiecībā uz invaliditāti, vecumu un apgādnieka zaudējumu, kas aprēķināti vai nodrošināti, pamatojoties uz apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas laika posmiem, kurus pabeigusi viena un tā pati persona.

2. Šajā nodaļā atšķirīga veida pabalstu pārklāšanās ir visa tādu pabalstu pārklāšanās, kurus nevar uzskatīt par viena veida pabalstiem 1. punkta nozīmē.

3. Gadījumos, kad pabalsts attiecībā uz invaliditāti, vecumu vai apgādnieka zaudējumu pārklājas ar šā paša veida pabalstu vai atšķirīga veida pabalstu, vai citiem ienākumiem, uz dalībvalsts tiesību aktos izklāstītu samazināšanas, apturēšanas vai atsaukšanas noteikumu piemērošanu attiecas šādi noteikumi:

[..]

d) ja saskaņā ar vienīgi vienas dalībvalsts tiesību aktiem ir piemērojami samazināšanas, apturēšanas vai atsaukšanas noteikumi, pamatojoties uz faktu, ka attiecīgā persona saņem tāda paša vai atšķirīga veida pabalstus, kas izmaksājami saskaņā ar citu dalībvalstu tiesību aktiem, vai citus ienākumus, kas iegūti citās dalībvalstīs, tad pabalstu, kas izmaksājams saskaņā ar pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, var samazināt vienīgi tādu pabalstu summu robežās, kas izmaksājamas saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem vai to teritorijā iegūtu ieņēmumu robežās.”

Vācijas un Polijas nolīgumi

12 1975. gada 9. oktobra Nolīguma 4. pantā ir noteikts:

“1. Pensiju apdrošināšanas pensijas piešķir apdrošināšanas iestāde tajā valstī, kuras teritorijā dzīvo saņēmējs, saskaņā ar šai iestādei saistošajām tiesību normām.

2. Apdrošināšanas laikposmus, nodarbinātības laikposmus un citus tamlīdzīgus laikposmus, kas pabeigti otrajā valstī, minētā iestāde saskaņā ar tai saistošajām 1. punktā minētajām tiesību normām veicamajā pensiju aprēķinā ņem vērā tā, it kā tie būtu bijuši pabeigti pirmās valsts teritorijā.

3. Tiesības uz 2. punktā minētajām pensijām ir tikai tikmēr, kamēr attiecīgā persona dzīvo pensiju aprēķinājušās apdrošināšanas iestādes valsts teritorijā. Šajā laikā pensijas saņēmējam attiecībā pret otras valsts apdrošināšanas iestādi nav nekādu no šajā otrajā valstī pabeigtajiem apdrošināšanas laikposmiem, nodarbinātības laikposmiem un citiem tamlīdzīgiem laikposmiem izrietošu tiesību [..].”

13 Saskaņā ar Vācijas un Polijas 1990. gada 8. decembra Nolīguma par sociālo nodrošinājumu 27. panta 2. punktu tiesības un prerogātas, kas līdz 1991. gada 1. janvārim saskaņā ar 1975. gada 9. oktobra Nolīgumu ir iegūtas kādā no līdzējām valstīm, netiek apstrīdētas, kamēr vien saņēmēju dzīvesvieta ir šīs valsts teritorijā.

Polijas tiesiskais regulējums

14 Polijā vecuma pensiju un citu pensiju tiesiskais regulējums ir ietverts 1998. gada 17. decembra Likumā par vecuma un citām pensijām, kas maksājamas no Sociālās apdrošināšanas fonda (*ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*), tā konsolidētajā redakcijā (2009. gada Dz. U. Nr. 153, 1227. nodaļums; turpmāk tekstā – “Likums par vecuma pensijām”).

15 Saskaņā ar šā likuma 114. panta 1. punktu tiesības saņemt pabalstus vai to apmērs pēc ieinteresētās personas lūguma vai iestādes ierosmes ir jāpārskata, ja pēc lēmuma par pabalstiem stāšanās likumīgā spēkā tiek iesniegti jauni pierādījumi vai atklāti jau pirms lēmuma pieņemšanas pastāvējuši apstākļi, kas ietekmē tiesības saņemt pabalstus vai šo pabalstu apmēru.

16 Atbilstoši minētā likuma 138. panta 1. un 2. punktam personai, kura pabalstus ir saņēmusi nepamatoti, ir pienākums tos atmaksāt. Par pabalstiem, kas saņemti nepamatoti, ir uzskatāmi pabalsti, kas izmaksāti, lai gan pastāv apstākļi, kuru dēļ tiesības saņemt pabalstu izbeidzas vai tiek atliktas vai pabalstu izmaksāšana tiek pilnībā vai daļēji pārtraukta, ja vien saņēmējs ir ticis informēts par tiesību saņemt pabalstus neesamību.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

17 1930. gada 25. februārī dzimusi Polijas pilsonē *J. Wencel* kopš 1954. gada ir pierakstīta Bjalistokas pilsētā (Polija). Pēc laulību noslēgšanas viņas vīrs, kurš arī bija Polijas pilsonis, 1975. gadā iekārtojās uz dzīvi Frankfurtē pie Mainas (Vācija), kur viņš tika reģistrēts kā iedzīvotājs un stājās darba tiesiskajās attiecībās, saistībā ar kurām tika veiktas sociālā nodrošinājuma iemaksas. Kopš 1984. gada viņš Vācijā saņēma invaliditātes pensiju. *J. Wencel* savu laulāto šajā dalībvalstī bieži apciemoja, un viņš visus atvaļinājumus un brīvdienas pavadīja Polijā.

18 Atbilstoši Frankfurtes pie Mainas pašvaldības izdotajai izziņai par dzīvesvietas deklarēšanu kopš 1984. gada *J. Wencel* ir pastāvīgi dzīvojuši Vācijā. Viņa tur ir saņēmusi uzturēšanās atļauju, bet nekad nav veikusi nekādu profesionālu darbību. Tomēr laikā no 1984. līdz 1990. gadam viņa pie savas vedeklas Polijā strādāja par bērnaudzi. Ar *ZUS* 1990. gada 24. oktobra lēmumu viņa Polijā pabeigto

laikposmu dēļ ieguva tiesības saņemt Polijā vecuma pensiju. Kopš viņas vīra nāves 2008. gadā vācu apdrošināšanas iestāde viņai maksā apgādnieka zaudējuma pensiju, kas tiek piešķirta tostarp tāpēc, ka viņas dzīvesvieta atrodas Vācijā. Pašreiz viņa dzīvo Polijā pie sava dēla, vedeklas un mazbērniem.

- 19 2009. gadā *ZUS* uzzināja, ka *J. Wencel* dzīvesvietu bija reģistrējusi gan Polijā, gan Vācijā. Atsaukdams uz 2009. gada 24. novembra deklarāciju, kurā *J. Wencel* ir apliecinājusi, ka, lai arī visus atvaļinājumus un savas brīvdienas pavadīdama Polijā, viņa dzīvo Vācijā, *ZUS*, pamatojoties uz Likuma par vecuma pensijām 114. un 138. pantu, pieņēma divus lēmumus.
- 20 Savā pirmajā 2009. gada 26. novembrī pieņemtajā lēmumā *ZUS* atcēla 1990. gada 24. oktobra lēmumu par vecuma pensijas piešķiršanu un apturēja tās maksāšanu. *ZUS* ieskatā saskaņā ar 1975. gada 9. oktobra Nolikuma 4. pantu lemt par pieteikumu vecuma pensijas saņemšanai ir tikai tās apdrošināšanas iestādes kompetencē, kura atrodas pieteicēja dzīvesvietas valstī. Tā kā *J. Wencel* Vācijā bija pastāvīgi dzīvojusi kopš 1975. gada, viņa nevarot pretendēt uz Polijas apdrošināšanas sistēmas vecuma pensiju. Savā otrajā 2009. gada 23. decembrī pieņemtajā lēmumā *ZUS* prasīja *J. Wencel* atmaksāt maksājumus, ko viņa pēdējo trīs gadu laikā esot saņēmusi nepamatoti.
- 21 2010. gada 4. janvārī *J. Wencel* abus šos lēmumus pārsūdzēja *Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku* (Bjalistokas apgabaltiesas tiesu nama Darba un sociālā nodrošinājuma lietu tiesā), apgalvojot, ka esot pārkāptas Savienības tiesību normas par brīvu pārvietošanos un uzturēšanos. Proti, tāpēc vien, ka viņai ir divas pastāvīgās dzīvesvietas, viņasprāt, viņai nebūtu liedzamas tiesības saņemt vecuma pensiju Polijā. Turklāt viņa apgalvo, ka 2009. gada 24. novembra deklarācija esot noformēta sasteigti un *ZUS* darbinieku izdarīta spiediena ietekmē un tāpēc tā neatspoguļojot faktisko situāciju.
- 22 Ar 2010. gada 15. septembra spriedumu *J. Wencel* prasība šajā tiesā tika noraidīta tāpēc, ka, lai arī persona var tikt reģistrēta kā dzīvojoša divās dažādās dalībvalstīs, 1975. gada 9. oktobra Nolikuma 4. pantā ir izslēgta iespēja, ka šādai personai varētu būt divi dažādi vitālo interešu centri. Tā kā *J. Wencel* vitālo interešu centrs ir ticis pārcelts uz Vāciju, par atbildīgo iestādi esot kļuvusi vācu apdrošināšanas iestāde. Turklāt, neskatoties uz lēmumā par vecuma pensijas piešķiršanu rodamo brīdinājumu, *J. Wencel* neesot informējusi *ZUS* par savu lēmumu atstāt Poliju.
- 23 Par šo spriedumu *J. Wencel* iesniedza apelācijas sūdzību *Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku* [Bjalistokas apelācijas tiesu nama Darba un sociālā nodrošinājuma lietu tiesā].
- 24 Minētās tiesas ieskatā no Regulas Nr. 1408/71 10. panta izriet, ka personai, kuras dzīvesvieta ir kādas dalībvalsts teritorijā, nevar tikt atņemtas tiesības saņemt pabalstus, ko tā ieguvusi saskaņā ar kādas citas dalībvalsts tiesību aktiem. Pat ja tajā nav paredzēts gadījums, kad personai vienlaikus ir divas pastāvīgās dzīvesvietas, esot jāatzīst, ka šī persona arī ietilpst minētā 10. panta piemērošanas subjektu lokā. Izklāstījusi visus faktiskos apstākļus, kādēļ būtu jākonstatē, ka *J. Wencel* vienlaikus bija divas pastāvīgās dzīvesvietas un ka laikā no 1975. līdz 2008. gadam viņa pusi laika pavadīja Polijā un otru pusi – Vācijā, iesniedzējtiesa secināja, ka *J. Wencel* situācija ir netipiska un ka tas, ka viņa nav paziņojusi par savu vitālo interešu centra pārcelšanu, ir izskaidrojams ar apstākli, ka, viņasprāt, viņai patiešām ir bijušas divas vienlīdz nozīmīgas dzīvesvietas Regulas Nr. 1408/71 1. panta h) apakšpunkta izpratnē.
- 25 Tādēļ apelācijas instances tiesai ir šaubas par to, vai *J. Wencel* var tikt atņemtas tiesības saņemt pabalstus tāpēc vien, ka viņai ir divas pastāvīgās dzīvesvietas. Šīs tiesas ieskatā *ZUS* lēmumi šķiet esam pretrunā principam par brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā.

- 26 Proti, tā kā pēc 2004. gadā notikušās Polijas Republikas pievienošanās Savienībai 1975. gada 9. oktobra Nolikuma noteikumi saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 7. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto ir piemērojami tikai tad, ja tie nav mazāk labvēlīgi kā minētās regulas tiesību normas, *J. Wencel* tiesības uz pabalstu saskaņā ar LESD 20. un 21. pantu, kā arī minētās regulas 10. pantu nedrīkstētu tikt samazinātas tāpēc, ka viņai ilgāk nekā 30 gadus ir bijušas divas vienlīdz nozīmīgas dzīvesvietas.
- 27 Turklāt iesniedzējtiesa prāto, vai vecuma pensijas piešķiršana var tikt atcelta ar atpakaļejošu spēku, lai arī ieinteresētā persona nav bijusi informēta par pienākumu paziņot par jebkāda tāda apstākļa iestāšanos, kas varētu ietekmēt to, kuras apdrošināšanas iestādes kompetencē ir izskatīt pieteikumus vecuma pensiju saņemšanai.
- 28 Šādos apstākļos *Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai, ievērojot LESD 21. pantā un 20. panta 2. punktā noteikto principu par brīvu pārvietošanos un uzturēšanos Eiropas Savienības dalībvalstīs, [..] Regulas [..] Nr. 1408/71 [..] 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka arī tie vecuma pabalsti naudā, tiesības uz kuriem ir iegūtas saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību normām, nedrīkst tikt samazināti, mainīti, atlikti, atcelti vai konfiscēti tādēļ, ka saņēmējs ir vienlaikus dzīvojis (tam ir bijušas divas vienlīdz nozīmīgas pastāvīgās dzīvesvietas) divās dalībvalstīs, viena no kurām nav valsts, kuras teritorijā atrodas iestāde, kurai ir pienākums maksāt vecuma pensiju?
- 2) Vai LESD 21. pants un 20. panta 2. punkts, kā arī [..] Regulas [..] Nr. 1408/71 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz [Likuma par vecuma pensijām] 114. panta 1. punktā saistībā ar 1975. gada 9. oktobra [..] Nolikuma [..] 4. pantu paredzēto valsts tiesisko regulējumu piemērot tā, ka Polijas sociālā nodrošinājuma iestāde lietu pārskata un personai, kurai daudzus gadus vienlaikus bijušas divas pastāvīgās dzīvesvietas (divi vitālo interešu centri) divās valstīs, kas šobrīd ir Eiropas Savienības dalībvalstīs, un kura līdz 2009. gadam nav iesniegusi ne pieteikumu par sava vitālo interešu centra pārcelšanu uz kādu no šīm valstīm, ne arī attiecīgu paziņojumu par to, tiek atņemtas tiesības uz vecuma pensiju?

Ja atbilde ir noliedzīga:

- 3) Vai LESD 20. panta 2. punkts un 21. pants, kā arī [..] Regulas [..] Nr. 1408/71 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz [Likuma par vecuma pensijām] 138. panta 1. un 2. punktā paredzēto valsts tiesisko regulējumu piemērot tā, ka Polijas sociālā nodrošinājuma iestāde drīkst prasīt personai, kurai no 1975. līdz 2009. gadam vienlaikus bijušas divas pastāvīgās dzīvesvietas (divi vitālo interešu centri) divās valstīs, kas šobrīd ir Eiropas Savienības dalībvalstīs, atmaksāt pēdējos trīs gados saņemto vecuma pensiju, ja šo personu, nedz lemjot par pieteikumu pensijas piešķiršanai, nedz pēc tās piešķiršanas, Polijas sociālā nodrošinājuma iestāde netika informējusi, ka viņai ir gan jāpaziņo par apstākli, ka viņai ir divas pastāvīgās dzīvesvietas divās valstīs, gan vai nu jāiesniedz pieteikums par sociālā nodrošinājuma iestādes, kuras kompetencē būtu lemt par pieteikumiem attiecībā uz vecuma pensiju, izvēli kādā no šīm valstīm, vai arī attiecīgi jāpaziņo par to?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 29 Ņemot vērā šīs lietas savdabību un lai sniegtu iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, vispirms jānosaka, vai un, gadījumā, ja tā, cik lielā mērā tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā ir piemērojamas Regulas Nr. 1408/71 tiesību normas.

- 30 Jautājumā, pirmkārt, par Regulas Nr. 1408/71 piemērojamību *ratione temporis* ir jāatgādina, ka šī regula Polijas Republikai ir kļuvusi saistoša kopš šis valsts pievienošanās Savienībai, proti, 2004. gada 1. maija.
- 31 Šajā lietā, lai arī *J. Wencel* tiesības saņemt poļu vecuma pensiju bija ieguvusi saskaņā ar *ZUS* 1990. gada 24. oktobrī pieņemtu lēmumu, tomēr saskaņā tieši ar 2009. gada 26. novembra un 23. decembra lēmumiem šīs tiesības ir atceltas un *J. Wencel* ir prasīts atmaksāt maksājumus, ko viņa pēdējos trijos gados esot saņēmusi nepamatoti.
- 32 Tādēļ pamatlieta ir tieši par šiem abiem pēdējiem minētajiem lēmumiem, kas pieņemti pēc Polijas Republikas pievienošanās Savienībai.
- 33 Turklāt atbilstoši patstāvīgajai judikatūrai, lai arī Regula Nr. 1408/71 kā jaunais tiesību akts migrējošu darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma jomā, kas Polijā piemērojams kopš 2004. gada 1. maija, principā ir spēkā tikai nākotnē, tas tomēr var būt piemērojams arī agrākā likuma spēkā esamības laikā radušos situāciju tiesiskajām sekām nākotnē (šajā ziņā skat. 2002. gada 18. aprīļa spriedumu lietā *C-290/00 Duchon, Recueil*, I-3567. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Tādējādi 2009. gada 26. novembra un 23. decembra lēmumu tiesiskums ir jāizvērtē, ņemot vērā Regulu Nr. 1408/71, tiktāl, ciktāl vien nav piemērojamas sociālā nodrošinājuma nolīgumu normas.
- 35 Jautājumā, otrkārt, par Regulas Nr. 1408/71 piemērojamību *ratione materiae* ir jāatgādina, ka atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 7. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteiktajam šīs regulas III pielikumā minēto sociālā nodrošinājuma nolīgumu normas joprojām ir spēkā, neskatoties uz šīs pašas regulas 6. pantu, kurā noteikts, ka piemērošanas subjektu loka un materiālās piemērojamības ziņā tā aizstāj visus divām vai vairākām dalībvalstīm saistošos sociālā nodrošinājuma nolīgumus (2007. gada 18. decembra spriedums apvienotajās lietās *C-396/05, C-419/05 un C-450/05 Habelt u.c.*, Krājums, I-11895. lpp., 87. punkts).
- 36 Tā kā 1975. gada 9. oktobra Nolīgums ir minēts Regulas Nr. 1408/71 III pielikumā, tas principā joprojām ir piemērojams pat pēc tam, kad Polijā stājusies spēkā Regula Nr. 1408/71, ja ir izpildīts viens no diviem pārējiem Regulas Nr. 1408/71 7. panta 2. punkta c) apakšpunktā izvirzītajiem nosacījumiem, proti, vai nu 1975. gada 9. oktobra Nolīguma noteikumu piemērošana ir labvēlīgāka pabalstu saņēmējiem vai arī šis nolīgums izriet no īpašiem vēsturiskiem apstākļiem un ir spēkā ierobežotu laiku.
- 37 Tādējādi Regula Nr. 1408/71 ir piemērojama tikai tiktāl, ciktāl to piemērot neliedz divpusējie nolīgumi, kas noslēgti pirms tā stājusies spēkā (šajā ziņā skat. 1969. gada 7. maija spriedumu lietā *28/68 Torrekens, Recueil*, 125. lpp., 19.–21. punkts). Tomēr Savienības tiesību normai, kurā gluži kā šīs regulas 7. panta 2. punktā tiek dota priekšroka divpusēja nolīguma piemērošanai, nevar būt tāds saturs, kas būtu pretrunā šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma pamatā esošajiem principiem (pēc analogijas skat. 2010. gada 4. maija spriedumu lietā *C-533/08 TNT Express Nederland*, Krājums, I-4107. lpp., 51. punkts).
- 38 No tā izriet, ka Savienības tiesības var būt piemērojamas ne tikai visās situācijās, kurās, ievērojot Regulas Nr. 1408/71 7. panta 2. punktā izvirzītos nosacījumus, 1975. gada 9. oktobra Nolīgums nav piemērojams, bet arī tad, kad tajā noteiktais neatbilst minētās regulas pamatā esošajiem principiem.
- 39 Noteikumu par to, kā koordinējami sociālā nodrošinājuma jomu reglamentējošie valstu tiesību akti, pamatā ir tie paši principi, kas ir raksturīgi personu brīvas pārvietošanās jomai, un viens no šiem pamatprincipiem ir tāds, ka Savienības darbībai ir tostarp jāietver personu brīvas pārvietošanās šķēršļu atcelšana starp dalībvalstīm (šajā ziņā skat. 2013. gada 7. marta spriedumu lietā *C-127/11 van den Booren*, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 40 Turklāt, tā kā *J. Wencel* ir izmantojusi tiesības brīvi pārvietoties, uz viņas situāciju attiecas Regulas Nr. 1408/71 pamatā esošie principi. Taču, ņemot vērā apstākli, ka šis starpvalstu nolīgums nav noslēgts ar domu šos principus iedzīvināt, ir visnotaļ iespējams, ka tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā tas šiem principiem ir pretrunā.
- 41 Tāpēc nākas konstatēt, ka *J. Wencel* situācija ir jāizvērtē, pamatojoties uz Regulu Nr. 1408/71.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 42 Ar saviem prejudiciālajiem jautājumiem, kas iztirzājami kopīgi, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka sociālā nodrošinājuma iestāde ir tiesīga ar atpakaļejošu spēku atņemt tiesības saņemt vecuma pensiju apdrošinātajai personai, kurai ilgus gadus vienlaikus ir divas pastāvīgās dzīvesvietas divās dažādās dalībvalstīs, un prasīt atmaksāt pensijas, kas esot izmaksātas nepamatoti tāpēc, ka apdrošinātā persona saņem apgādnieka zaudējuma pensiju citā dalībvalstī, kuras teritorijā viņai arī ir bijusi dzīvesvieta.
- 43 Pirmkārt, jānoskaidro, vai saistībā ar Regulas Nr. 1408/71, konkrētāk, tās 10. panta, piemērošanu personai vienlaikus var leģitīmi būt divas pastāvīgās dzīvesvietas divu dažādu dalībvalstu teritorijā.
- 44 Jautājumā par minēto 10. pantu jāprecizē, ka tajā ir izklāstīti noteikumi par atteikšanos no atrunas par dzīvesvietu un tādējādi garantēts, ka kompetentās valsts maksājami sociālā nodrošinājuma pabalsti tiek saņemti, kad apdrošinātā persona dzīvo vai savu dzīvesvietu pārceļ citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā atrodas par to maksāšanu atbildīgā iestāde.
- 45 Tomēr, tā kā atbilde uz jautājumu, vai Regulā Nr. 1408/71 ir pieļauta divu pastāvīgu dzīvesvietu esamība divās dažādās dalībvalstīs, šīs regulas 10. panta redakcijā nav rodama, ir jāatgādina, ka tajā tiek paredzēta kārtība, kādā koordinējamās valstu sociālā nodrošinājuma sistēmas, un tās II sadaļā ir izklāstīti noteikumi, kā jānosaka piemērojami tiesību akti.
- 46 Tiesa ir jau nospriedusi, ka ar minēto tiesību normu mērķis ir ne tikai nepieļaut, ka ieinteresētajām personām piemērojamu tiesību aktu neesamības dēļ šīs personas paliktu bez aizsardzības sociālā nodrošinājuma jomā (šajā ziņā skat. 1964. gada 9. jūnija spriedumu lietā *Nonnenmacher, Recueil*, 557., 572. un 573. lpp.), bet arī nodrošināt, lai ieinteresētajām personām būtu piemērojama tikai vienas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēma, lai tādējādi izvairītos no piemērojamo valstu tiesību aktu pārklāšanās līdz ar no tā izrietošajiem sarežģījumiem (šajā ziņā skat. 1986. gada 10. jūlija spriedumu lietā *60/85 Luijten, Recueil*, 2365. lpp., 12. punkts).
- 47 Šis princips, ka ir piemērojami tikai vienas valsts tiesību akti, ir izklāstīts konkrēti gan Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktā (šajā ziņā skat. tostarp iepriekš minēto spriedumu lietā *Luijten*, 13. punkts), gan, kā secinājumu 28. punktā norādījis ģenerāladvokāts, šā panta 2. punkta f) apakšpunktā, kā arī minētās regulas 14.a panta 2. punktā (2006. gada 9. marta spriedums lietā *C-493/04 Piatkowski, Krājums*, I-2369. lpp., 21. punkts).
- 48 Tā kā ar Regulu Nr. 1408/71 ieviestajā sistēmā dzīvesvieta tiek uzskatīta par piesaistes faktoru, pēc kura jānosaka piemērojami tiesību akti, nav pieļaujams, ka saistībā ar Regulu Nr. 1408/71 personai vienlaikus ir vairākas dzīvesvietas dažādās dalībvalstīs, jo pretējā gadījumā iepriekšējā punktā minētajām tiesību normām tiktu pavisam atņemta lietderīgā iedarbība.
- 49 Šis konstatējums ir apstiprināts Tiesas judikatūrā par jēdzienu “dzīvesvieta” migrējošo darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma sistēmām piemērojamā Savienības tiesiskā regulējuma izpratnē. Proti, ja personas tiesisko stāvokli iespējams saistīt ar vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, Tiesa ir noteikusi, ka

dalībvalsts, kurā persona dzīvo, nozīmē valsti, kurā tā dzīvo pastāvīgi un kurā atrodas arī viņas parastais vitālo interešu centrs (šajā ziņā skat. 1999. gada 25. februāra spriedumu lietā C-90/97 *Swaddling*, *Recueil*, I-1075. lpp., 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 50 To, ka obligāti jānosaka viena vienīga dzīvesvieta, apliecina apstākļi, ka judikatūrā ir rodams personas pastāvīgās dzīvesvietas noteikšanai vērā ņemamo aspektu uzskaitījums, kas pašreiz ir kodificēts Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulas (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 284, 1. lpp.), 11. panta 1. punktā.
- 51 Tādēļ jāsecina, ka Regulas Nr. 1408/71 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai varētu piemērot minēto regulu, personai vienlaikus nevar būt divas pastāvīgās dzīvesvietas divu dažādu dalībvalstu teritorijā.
- 52 Otrkārt, lai noteiktu, kuras iestādes kompetencē ir aprēķināt, cik liela pensija pienākas personai, kas atrodas tādā situācijā kā *J. Wencel*, iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus attiecīgo lietas materiālos rodamo informāciju, ir jānoskaidro, kurā dalībvalstī atrodas ieinteresētās personas pastāvīgā dzīvesvieta iepriekš minētās judikatūras izpratnē.
- 53 Šajā ziņā vispirms jānorāda, ka prasītāja ir veikusi profesionālo darbību Polijas teritorijā un ka šī darbība bija saistīta ar viņas tur esošajām ģimenes attiecībām.
- 54 Turklāt viņai kopš 1990. gada ir piešķirta vecuma pensija, kurai viņa Polijā bija veikusi iemaksas.
- 55 Visbeidzot, valsts tiesai ir jāpārbauda, vai ieinteresētās personas pēc *ZUS* lūguma 2009. gadā izdarītais apliecinājums, ka viņas dzīvesvieta atrodas Vācijā, neatbilst patiesībai konkrēti tāpēc, ka vismaz pēc viņas vīra nāves 2008. gadā viņas vitālo interešu centrs izrādās esam pilnībā pārnests uz Poliju.
- 56 Pieņemot, ka kompetentā iestāde šajā dalībvalstī atrodas tāpēc, ka ieinteresētā persona tajā dzīvo, treškārt, jānoskaidro, vai šī iestāde var leģitīmi ar atpakaļejošu spēku atcelt viņas tiesības saņemt vecuma pensiju un prasīt, lai viņa atmaksā pensijas, kas esot izmaksātas nepamatoti tāpēc, ka viņa saņem apgādnieka zaudējuma pensiju citā dalībvalstī, kuras teritorijā viņai arī ir bijusi dzīvesvieta.
- 57 Jautājumā par pabalstu pārklāšanos ir jāatgādina, ka, pirmkārt, ar Regulu Nr. 1408/71 atbilstoši tās 12. panta 1. punktā noteiktajam principā nevar ne piešķirt, ne uzturēt spēkā tiesības uz vairākiem viena un tā paša veida pabalstiem saistībā ar vienu un to pašu apdrošināšanas laikposmu.
- 58 Taču, tā kā izrādās un arī izriet no Tiesai iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem, ka *J. Wencel* Polijā saņemtā poļu vecuma pensija ir tikusi aprēķināta, pamatojoties uz viņas darba stāžu šajā dalībvalstī, un ka vācu apgādnieka zaudējuma pensija viņai tiek maksāta tāpēc, ka Vācijā ir strādājis viņas mirušais vīrs, abi šie pabalsti nav uzskatāmi par viena veida pabalstiem (šajā ziņā skat. 1987. gada 6. oktobra spriedumu lietā 197/85 *Stefanutti*, *Recueil*, 3855. lpp., 13. punkts; 1998. gada 12. februāra spriedumu lietā C-366/96 *Cordelle*, *Recueil*, I-583. lpp., 20. un 21. punkts, kā arī 2013. gada 7. marta spriedumu lietā C-127/11 *van den Booren*, 32. un 33. punkts).
- 59 Otrkārt, no Regulas Nr. 1408/71 12. panta 2. punkta izriet, ka, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, dalībvalsts tiesību aktos paredzētos noteikumus par samazināšanu šīs dalībvalsts pabalstu saņemtajām personām, kurām ir tiesības saņemt citus sociālā nodrošinājuma pabalstus, var piemērot pat tad, ja tiesības uz šiem pabalstiem ir iegūtas saskaņā ar kādas citas dalībvalsts tiesību aktiem (2002. gada 7. marta spriedums lietā C-107/00 *Insalaca*, *Recueil*, I-2403. lpp., 22. punkts).
- 60 Tādēļ Regula Nr. 1408/71 neliedz piemērot tādu valsts tiesisko regulējumu, kura rezultātā pensijas, uz kuru var pretendēt apdrošinātā persona, apmērs tiek samazināts tāpēc, ka tā saņem vecuma pabalstu citā dalībvalstī, ja vien tiek ievēroti Regulā Nr. 1408/71 noteiktie ierobežojumi.

- 61 Šie ierobežojumi ir rodami tostarp Regulas Nr. 1408/71 46.a panta 3. punkta d) apakšpunktā, kurā noteikts, ka pabalstu, kas izmaksājams saskaņā ar pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, var samazināt vienīgi saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem maksājamo pabalstu apmēra robežās.
- 62 No iepriekš izklāstītā izriet, ka vecuma pensija, kas ieinteresētajai personai pienākas Polijā, nevar tikt ar atpakaļejošu spēku atcelta apgādnieka zaudējuma gadījumā Vācijā maksājamā pabalsta dēļ. Tomēr tā var tikt samazināta vācu pabalstu apmēra robežās, piemērojot iespējamu Polijas noteikumu par pārklāšanās novēršanu. Noskaidrot, vai šāds noteikums pastāv šajā lietā, ir iesniedzējtiesas ziņā.
- 63 Gadījumā, ja Polijas tiesību sistēmā pastāv šāds Regulā Nr. 1408/71 neizslēgts noteikums par pārklāšanās novēršanu, turklāt jānoskaidro, vai tas nav pretrunā LESD noteikumiem.
- 64 Proti, kā jau atgādināts šā sprieduma 37. punktā, šādi izrietošās Regulas Nr. 1408/71 interpretācijas izpratne neliedz izdarīt citādu secinājumu gadījumā, ja izrādītos piemērojamas primāro tiesību normas. Konstatējums, ka valsts pasākums iespējami ir atbilstīgs kāda atvasināto tiesību akta, šajā gadījumā Regulas Nr. 1408/71, tiesību normai, vēl nebūt nozīmē, ka uz to neattiektos Līguma noteikumi (2009. gada 16. jūlija spriedums lietā C-208/07 *von Chamier-Glisczinski*, Krājums, I-6095. lpp., 66. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā *van den Booren*, 38. punkts).
- 65 Tieši šā apstākļa dēļ iesniedzējtiesa uzdod prejudiciālos jautājumus Savienības primāro tiesību, proti, LESD 20. panta 2. punkta un 21. panta gaismā.
- 66 Taču ir skaidrs, ka *J. Wencel* situācijā ir piemērojams LESD 45. pants.
- 67 Ciktāl uz tiesvedībā izskatāmo pamatlietu attiecas šī tiesību norma, par LESD 20. panta 2. punkta un 21. panta interpretāciju nav vajadzības lemt. Proti, šis nupat minētās tiesību normas, kurās vispārīgi paredzētas ikviena Savienības pilsoņa tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstīs, jautājumā par darba ņēmēju pārvietošanās brīvību ir konkretizētas LESD 45. pantā (šajā ziņā skat. 2012. gada 13. decembra spriedumu lietā C-379/11 *Caves Krier Frères*, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 68 Šajā ziņā pietiek vien atgādināt, ka ar LESD 45. pantu tiek īstenots pamatprincips, ka Savienības darbība ir vērsta arī uz personu brīvas pārvietošanās šķēršļu atcelšanu starp dalībvalstīm (iepriekš minētais spriedums lietā *van den Booren*, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 69 Tādēļ Savienības tiesībām ir pretrunā jebkādi valsts pasākumi, kas, pat tad, ja tie ir piemērojami bez diskriminācijas pilsonības dēļ, Savienības pilsoņiem var apgrūtināt vai padarīt mazāk pievilcīgu Līgumā garantēto pamatbrīvību izmantošanu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *van den Booren*, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 70 Šāda veida valsts pasākumus var pieļaut tikai ar nosacījumu, ka tiem ir vispārēju interešu mērķis, ka tie ir piemēroti, lai nodrošinātu šā mērķa sasniegšanu, un ka tie nepārsniedz tā sasniegšanai vajadzīgo (iepriekš minētais spriedums lietā *van den Booren*, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 71 Tādējādi valsts tiesai ir jāizvērtē, vai lietā aplūkojamais valsts tiesiskais regulējums ir saderīgs ar Savienības tiesību prasībām, pārbaudot, vai noteikums, ka tiesības saņemt vecuma pensiju ir jāatceļ un maksājumi, kas esot saņemti nepamatoti, ir jāatmaksā, lai arī būdams bez izšķirības piemērojams gan saviem, gan citu dalībvalstu pilsoņiem, ieinteresētajai personai faktiski nerada nelabvēlīgu situāciju salīdzinājumā ar to, kurā atrodas persona, kuras gadījumā nav neviena pārrobežu aspekta, un, ja šajā lietā tiek konstatēta šādas nelabvēlīgas situācijas esamība, vai attiecīgais valsts noteikums ir attaisnots ar objektīviem apsvērumiem un ir samērīgs ar valsts tiesībās leģitīmi izvirzīto mērķi (iepriekš minētais spriedums lietā *van den Booren*, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 72 Šajā izvērtējumā iesniedzējtiesai būtu jāņem vērā arī apstākļi, ka saskaņā ar LESD 4. pantā noteikto lojālas sadarbības principu valsts kompetentajām iestādēm ir pienākums darīt visu, kas vien tām ir iespējams, lai nodrošinātu LESD 45. panta mērķa sasniegšanu (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *van Munster*, 32. punkts, un lietā *Leyman*, 49. punkts).
- 73 Ievērojot visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem atbildams šādi:
- Regulas Nr. 1408/71 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai varētu piemērot minēto regulu, personai vienlaikus nevar būt divas pastāvīgās dzīvesvietas divu dažādu dalībvalstu teritorijā;
 - saskaņā ar Regulā Nr. 1408/71, konkrētāk, tās 12. panta 2. punktā un 46.a pantā, noteikto tādos apstākļos kā pamatlietā esošie dalībvalsts kompetentā iestāde nevar leģitīmi ar atpakaļejošu spēku atcelt saņēmēja tiesības saņemt vecuma pensiju un prasīt atmaksāt pensijas, kas esot izmaksātas nepamatoti tāpēc, ka viņš saņem apgādnieka zaudējuma pensiju citā dalībvalstī, kuras teritorijā viņam arī ir bijusi dzīvesvieta. Tomēr šis pirmajā dalībvalstī saņemtās vecuma pensijas apmērs var tikt samazināts otrajā dalībvalstī saņemto pabalstu apmēra robežās, piemērojot iespējamu valsts noteikumu par pārklāšanās novēršanu;
 - LESD 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā esošie tam nav pretrunā lēmums, kurā ir noteikts pirmajā dalībvalstī saņemtās vecuma pensijas apmēru samazināt otrajā dalībvalstī saņemto pabalstu apmēra robežās, piemērojot iespējamu valsts noteikumu par pārklāšanās novēršanu, ja vien tā rezultātā šo pabalstu saņēmējam netiek radīta nelabvēlīga situācija salīdzinājumā ar to, kurā atrodas persona, kuras gadījumā nav neviena pārrobežu aspekta, un ja – līdzko šādas nelabvēlīgas situācijas esamība tiek konstatēta – tā ir attaisnota ar objektīviem apsvērumiem un ir samērīga ar valsts tiesībās leģitīmi izvirzīto mērķi, ko pārbaudīt ir iesniedzējtiesas ziņā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 74 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lem par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, tās redakcijā ar grozījumiem un atjauninājumiem, kas izdarīti ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 592/2008, 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai varētu piemērot minēto regulu, personai vienlaikus nevar būt divas pastāvīgās dzīvesvietas divu dažādu dalībvalstu teritorijā;

Saskaņā ar minētajā Regulā Nr. 1408/71, konkrētāk, tās 12. panta 2. punktā un 46.a pantā, noteikto tādos apstākļos kā pamatlietā esošie dalībvalsts kompetentā iestāde nevar leģitīmi ar atpakaļejošu spēku atcelt saņēmēja tiesības saņemt vecuma pensiju un prasīt atmaksāt pensijas, kas esot izmaksātas nepamatoti tāpēc, ka viņš saņem apgādnieka zaudējuma pensiju citā dalībvalstī, kuras teritorijā viņam arī ir bijusi dzīvesvieta. Tomēr šis pirmajā dalībvalstī saņemtās vecuma pensijas apmērs var tikt samazināts otrajā dalībvalstī saņemto pabalstu apmēra robežās, piemērojot iespējamu valsts noteikumu par pārklāšanās novēršanu;

LESD 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā esošie tam nav pretrunā lēmums, kurā ir noteikts pirmajā dalībvalstī saņemtās vecuma pensijas apmēru samazināt otrajā dalībvalstī saņemto pabalstu apmēra robežās, piemērojot iespējamu valsts noteikumu par pārklāšanās novēršanu, ja vien tā rezultātā šo pabalstu saņēmējam netiek radīta nelabvēlīga situācija salīdzinājumā ar to, kurā atrodas persona, kuras gadījumā nav neviena pārrobežu aspekta, un ja – līdzko šādas nelabvēlīgas situācijas esamība tiek konstatēta – tā ir attaisnota ar objektīviem apsvērumiem un ir samērīga ar valsts tiesībās leģitīmi izvirzīto mērķi, ko pārbaudīt ir iesniedzējtiesas ziņā.

[Paraksti]